

BURDUR'DA HİDİRELLEZ KUTLAMALARI VE "BAHTIVAR (BAHTIBAR)" OYUNU

yeni gün

BURDUR TARİHİ

Osman KOÇIBAY

Hidirellez

Her canlı doğar, büyür ve ölür. Mevsimler de böyledir. Bahar bir doğuş, yaz gelişme, güz olgunluk, kış da bir uykuya dalıştır. Bu nedenle bahar, diğer mevsimlerden farklıdır.

İnsanın gençlik dönemi, ömrün baharı olarak nitelenir. Tabiat da bahar şenlik, tazelik ve canlılıktır. Baharın gelişiyse tabiat da köklü değişiklikler olur. Bahçeler, kırlar renk renk çiçeklerle bezenir. Her taraf yemyeşil olur. Her yerde bir canlılık ve şenlik havası görülür. Kısacası tabiat uykudan uyanır. İnsanlar da kışın vermiş olduğu uyuşukluktan, rehavetten kurtulur.

Baharın gelişine dünya üzerinde dört mevsimin yaşandığı hiçbir yerde kayıtsız kalınmamıştır. Türk Dünyası'nda baharın gelişine olan ilgi biraz daha fazladır. Türklerin yaşadığı hemen her yerde baharın gelişiyse birlikte Nevruz ve Hidirellez kutlamaları yapılır. Bu kutlamalar da değişik coğrafyalarda sayılamayacak kadar çok adet ve geleneklerimizin ortaya çıkmasını sağlar.

Hızır ve İlyas isimlerinin halk ağzında aldığı şekilden ibaret olan Hidirellez, kökü İslam öncesi eski Orta Asya, Ortadoğu ve Anadolu yaz bayramlarına dayanan, Hızır yahut Hızır ve İlyas kavramları etrafında dini bir muhtevaya bürünmüş halk bayramının adıdır. Hidirellez havaların iyice ısındığı, Hızır ile İlyas'ın buluştuğuna inanılan 6 Mayıs (Rumi 23 Nisan) günüdür. Bir rivayete göre de, Hidirellez kavramı "Hıdır" ve "Ellez" adlarında iki sevgilinin adının birleştirilmesiyle oluşmuş ve bu sevgililer anılan günde birbirlerine kavuşmuşlardır. Bu bayram, merkezini özellikle Anadolu ve Balkanlar'ın, Kırım, Irak ve Suriye'nin teşkil ettiği Batı Türkleri arasında kutlanmaktadır.

Eski Türk Takviminde yıl iki ana bölüme ayrılır. 6 Mayıs - 8 Kasım arasındaki 186 günlük bölüme Rûz-ı Hızır (Hızır günleri, yeşil veya yeşeren günler); 9 Kasım - 5 Mayıs arasındaki 179 günlük bölüme de Rûz-ı Kasım (Kasım günleri) denir. Buna göre Hidirellez, Hızır günlerinin ilk günüdür.

5 Mayıs 6 Mayıs'a bağlayan gece, güneş Ülker burcuna girer ve yaz başlar. Bu tarihten 7-8 Kasım'a kadar bu burcu güneşin batışından sonra görmek mümkün değildir. Yılın diğer günlerinde ise Ülker burcu güneş battıktan kısa bir süre sonra görülebilmektedir. Hidirellez günü yazın başlangıcı olarak görülse de bazı yıllar, bazı yerlerde umulmadık soğuklar ve kar yağışı bile olur. Hatta "Hidirellez yaz kapısı, yedi gün sürer tipisi" şeklinde bir atasözümüz bile vardır.

Hidirellez, Türklerin İslamiyet'i kabul etmelerinden önce de kutladıkları önemli bir gündür ve kaynağı yüzyıllar öncesine dayanır. Bu kutlamalar İslamiyet'in kabul edilmesinden sonra İslami motiflerle de zenginleşerek Türk kültür coğrafyasındaki yerini almış, İslamiyet'ten önce Türk toplumu içerisinde yer alan adetler de yaşatılmıştır.

Hidirellez, halk arasında ölümsüzlük sırrına erdiklerine ve biri karada, diğeri denizde darda kalanlara yardım ettiklerine inanılan Hızır ve İlyas peygamberlerin yılda bir defa bir araya geldikleri gün olarak kabul edilir. Ancak bu beraberlikte, ismi yaşatılmasına rağmen uygulamada İlyas'ın şahsiyeti tamamıyla silinerek Hızır motifi öne çıkarılmıştır.

Hidirellez kutlamalarının gerçek sebebi kışın sona ermesi ve de tabiatın canlanmasıdır. Hidirellez'de yaşlılar yeni bir yıla erişmenin, yetişkinler geçimleri için gerekli olan bolluk ve berekete kavuşmanın, gençler ve çocuklar da eğlenmenin tadını çıkarırlar.

Gül bahçelerimizden birinde

Burdur Güllistanları 1936

Burdur'da Hidirellez Kutlamaları

Osmanlı Devleti döneminde ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Hidirellez kutlamaları "İslam Kır"ı veya "Çarşamba" olarak isimlendirilen yerde kutlanırdı. Burası günümüzde "Hızırilyas Mahallesi", "Hidirellez Çeşmesi" ve "Hıdırlık (Dört Ayetli - Dört Ayaklı) Türbesi"nin bulunduğu yerlerdir. Geçmişte buralarda bağ, bahçe ve güllistanlar bulunmakta idi.

Buraları Hidirellez için mekân olmuş ve söyleyişlerde de yer almıştır:

Datlıyı, etliyi, sütlüyü, gatmeri etcez.

Çarşambalığa getcez, yecez, işcez, gülcez, oynemez.

Hıdırlık (Dört Ayetli -Dört Ayaklı) Türbesi

Hidirellez (6 Mayıs)'den Eylül ayının başlarına kadar Çarşamba günleri Müslümanlar İslam Kır'ına giderler, ata biter, cirit oynarlardı. Burada gün boyunca Saç Böreği, Ot Böreği, Bükme, Cıstırma, Sarmaşi gibi yiyecekler yapılır, yenilir içilir, piknik yapılırdı.

Bucak ilçesinde Hidirellez günü halk Kumar Yaylası'na, Sazak'a ve yakında bulunan diğer mesire yerlerine giderler; oralarda ağaçlara büyük salıncıklar kurar ve eğlenirler.

Günümüzde Burdur'da Hidirellez; Burdur Merkez, Çeltikçi ilçesi Kuzköy, Bucak ilçesi Susuz köyü, Yeşilova ilçesi Niyazlar köyü ve Gölhisar ilçesi Kargalı köyünde düzenlenen çeşitli etkinliklerle kutlanmaktadır.

Burdur'da Hidirellez İnanış ve Gelenekleri

- Hidirellez'de kışın bittiğine, yazın geldiğine, bolluk ve bereket dolu günlere ulaşıldığına inanılır.
- Eskiden Hidirellez denilen bugünkü Bağ ve bahçelere toplanan genç kızlar "baht açma manileri" söylerlerdi.
- Bolluk ve bereket getirmesi için gece "Hidirellez Çeşmesi"ne gidilir, sabah ezanından evvel su doldurulur, gelinirdi. Suyun aktığı yerden taş toplanırdı ki "Bereket Taşı" denilen bu taşlar; "Artsın eksilmesin, taşsın dökülmesin" denilerek çeyiz sandığına, un sandığına, buğday ambarına konulurdu.

Hidirellez Çeşmesi Yeniden Gün Yüzüne Çıkartılırken

• Mal, mülk ve servet isteyenler, "Hidirellez Çeşmesi" önünden topladıkları taşlara, ev isteyen ev; araba isteyen araba resmi yaparlar, kırmızı beze bu resimli taşları bağlar ve bir gül ağacına asarlardı.

• Para isteyenler de kırmızı beze parayı bağlar ve bir gül ağacına asarlardı.

• Bolluk ve bereket getirmesi için Burdur'da Hidirellez sabahı gün doğmadan kalkılırdı. "Hidirellez Çeşmesi"nden su alınarak, süpürge ile evin dört yanına serpilirdi.

• Bolluk ve bereket getirmesi için Burdur ve çevresin-

de özellikle köylerde, yılın bereketli geçmesi için Hidirellez günü sabah erkenden bir akarsuyun kenarına gidilirdi. Orada toplanan taşlarla küçük bir ev yapılırdı ve evin içi buğdayla doldurulurdu.

• Burdur'da Hidirellez günü, kuru otlardan ve tahtalardan ateş yakılırdı. Yılın başarılı ve verimli geçmesi için herkes bu ateşin alevleri üzerinden atlardı.

• Burdur'da Hidirellez günü, Hızır'ın sulak ve yeşillik yerlerde dolaştığına inanılırdı. O gün herkesin içinde Hızır'a rastlamak, onun İlyas'la buluştuğunu görmek inancı ve ümidi vardır.

• Nişanlılık döneminde oğlan evi Rûz-ı Hızır'da/Hidirellez günü bir beşi bir yerde olmak şartıyla süslenmiş bir kuzu oğlan evi tarafından gönderilir. Kız evi buna karşılık olarak gönderilen koç ve kuzuyu keserek oğlan evi tarafı ve yakınlarını davet eder. Damada münasip bir takım hediye mesela kolalı gömlek, çorap, mendil, elbiselik ile yemek ve sofraya gönderilir.

Koç veya kuzunun kuyruğu, ızgarada pişirilip ve yufka ekmeklere (bezmeye) sarılıp yenilirdi:

Koyunun kuyruğu, balın helvası

Ne güzel olur bezmeyle yemesi

• Eskiden Burdur'da kışın oynanan

"Yüzük Oyunu"nda toplanan ceza paraları, erbaşı veya çavuş tarafından biriktirilir. Toplanan bu para ile kuzu dolması, baklavalar hazırlanır. Hidirellez günü bahçelerde toplanılarak ziyafet yapılırdı.

Bahtivar (Bahtibar) Oyunu

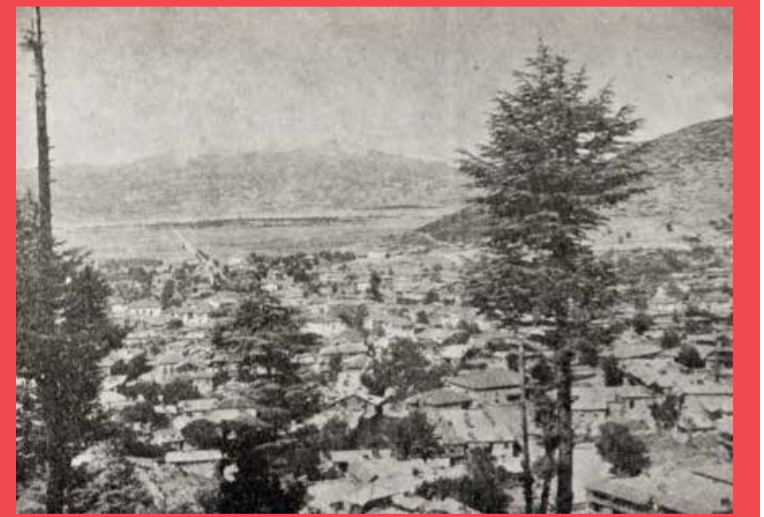
Geçmişte Burdur Merkez, Bucak ve Gölhisar ilçelerinde Hidirellez günü oynanan bir oyundur. Diğer yörelerde martuval,

martuval olarak bilinir. Burdur Merkez'de Bahtivar, Bucak ve Gölhisar ilçelerinde ise Bahtibar ismiyle oynanır. Oynanış bakımından küçük farklar vardır.

Burdur Merkez Bahtivar Oyunu

"Bahtivar Oyunu" hakkında detaylı bilgi, Rıza Erdem'in başkanlığındaki yedi kişilik bir komisyon tarafından 1928 yılında hazırlanan "Burdur Tarihi, Halkiyât ve Harsiyâtı" isimli çalışmada yer almaktadır. Bu eserde yer alan bilgiler, aşağıda aynen verilmiştir:

Genç kızlar bir araya toplandıkları zaman ağız geniş bir testi veya sürahinin içine su doldururlar. Her kız kendisinin, nişanlısının, anasının babasının kardeşlerinin namına birer yüzük, boncuk, halhal ve daha buna mümâsil/benzer şeyler atarlar. Testinin üstü bir tülbent ile örtülür. İçlerinden en ufağı, testinin başına geçer elini içine sokar karıştırır. Kızlar testinin başında halka olurlar. Sıra ile kızlar aşağıdaki beyitlerden birini söylerler.

Burdur 1955

Bunun söylenmesi üzerine testinin başındaki kız, ufak testinin içerisine o atılan eşyadan birisini çıkarır. Çıkarılan şey, kimin ve kime tutulmuş ise söylenen parça o kızın bahtı/kaderi demektir. Bu suretle genç kızlar, eğlenmelerine devam ederler. Bahtı var oyunu, kızlar için çok cazip ve eğlenceli bir şeydir. Mezkûr/Bahsedilen küçük testi, akşamdan gülfidanının dibine konacak, sabahleyin güneş doğmadan oradan alınarak bir yeşil çayırık üzerinde açılacaktır. Tülbent al/kırmızıdır. Al da "murad"tan kinayedir.

Testinin üzerinde bir de kilit vardır. Testi açılırken abdest alınır. Bir Yasin Suresi okunduktan sonra kilit açılır ve küçük çocuk destinin üzerine oturtulur. "Bahtı var"ın en çok yapıldığı kıymetli zaman Hızırilyas/Hidirellez günüdür. Mezkûr/Bahsedilen kilit kendisine talip çıkmayan yaşlı kızlar tarafından açılır ki bu küşât/açma onun gülmeyen talihine bahtın açılmasına zarif bir mukaddeme/açılış, bir hüsn ü misâldir/güzel örnektir.

yeni gün

BURDUR TARİHİ

Osman KOÇIBAY

BURDUR'DA HİDİRELLEZ KUTLAMALARI VE "BAHTIVAR (BAHTIBAR)" OYUNU

■ **Dünden devam**
"Bahtivar"ın bahtından,
Sultan Ahmet tahtından.
Sultan ensin/insin ben çıkayım,
Güzellerin bahtından.

Ayna attım çayıra,
Şavkı vurdu bayıra.
Gökte Allah'ın çattığını,
Yerde kimler ayıra.

Bahçelerde ak çiçek,
Yaprağı yok sinilecek.
Benim yârim burda yok,
Bakıp bakıp eğlenecek.

Ağaçlık ergen dalı,
Üstünde yeşil halı,
Yâ Muhammed Yâ Ali,
Sen göster doğru yolu.

Elmas yüzüğümün taşı,
Yandı yârimin başı.
Ne yârdan selam geldi,
Ne dindi gözyaşı.

Kesede misk-i tütün,
Bulmadım ahdi bütün.
Yârim elden giderse,
Yıkılsın Burdur bütün.

Karanfil bardak içinde,
Burdur üç dağ içinde.
Yıkılıp virân olsun,
Sevdiğim var içinde.

Çubuğumu uzatayım,
Yâr yolunu gözeteyim.
Cihanda menendin/mânendin:
benzerin yok,
Seni kime benzeteyim.

Çubuğu uzun kehribar,
Siz cibare/kaba, biz kibar.
Süründük kapınıza geldik,
Bizden kalktı itibar.

Dolmam var direkte,
Bir yar sevdim irakta.
Irakta ise irakta,
Sevgisi var yürekte.

Gümüş oklava mısın?
Yaban toprağı mısın?
Yabanda bir gül bitmiş
Sen onun yaprağı mısın?

Deniz dibi tekmeli,
Üstüne güller ekmeli.
Yâr sevmesi kolay değil,
Biraz zahmet çekmeli.

Keten gömlek iki kat,
Birini gey, birini sat.
Benden başka yâr seversen,
Kalkmaz döşeklere yat.

Keten gömlek dizdedir,
Çifte benler yüzedir.
Doksan dokuz yâr sevsem,
Yine gönlüm sendedir.

Depdim/Teptim ambar açıldı,
İçine güller saçıldı.
Sekiz cennet kapısı,
Senin için açıldı.

Beyaz giyme üşürsün,
Güzellikte menşursun/meşhursun.
Ne büyüksün ne küçük,
Tam benim harcımsın.

Beyaz giyme tanırlar,
Seni bende sanırlar.
Sen bir cahil çocuksun,
Seni benden alırlar.

Altın tabakta çınar,
Boyu boyuma uyar.
İkimiz de bir boyda,
Ayırmaya kim kıyar.
Ak kahattan/kâğıttan meşkim var,
Yüreğimde aşkim var.
Beni yâre ulaştırana,

Cennet-i âlâda köşküm var.

Çıktım bostan köşküne,
Bağırdım yâr aşkına.
Cümlemizi kavuşturdur,
Din-i Muhammed aşkına.

Karşıdan gelen atlı,
Üstü kilim katlı.
Anam babam da sağ olsun,
Eloğlu hepsinden tatlı.

Enginar haşlanır mı?
Sapı gümüşlenir mi?
Küçükten yâr seversen,
Ele bağışlanır mı?

İnci buldum dizile,
Kimler görmüş gözüyle?
Ben yârimden ayrılmam,
Üç beş adam sözüyle.

Mercimeğim kile kile,
Gel ölçelim güle güle.
Var Allah'tan hacet dile,
Hacetciğin kabul ola.

Hamamlar ortasında,
Gül kokar futasında.
Allah emanetimi alsın,
Üç yiğit ortasında.

Gökte yıldız açıktır,
Sinem dolu kaşıktır.
Anası çok söylemesin,
Kızı bana âşıktır.

Uzundur parmakları,
Sedefdir tırnakları.
Mevla'm güzellik versin,
Şakıyor yanakları.

Yedi deve yolladım,
Medine'nin furmasına/hurmasına.
Yedi daha yolladım,
Yârimin gelmesine.
Altın sorguçu düzdürdüm,
Sanğının burmasına.

Pınarımın içi güzel,
İçinden dışı güzel.
Beş yüz asker içinde,
Yârimin kaşı güzel.

Ağaçlık duvar üstü,
Tülbendim suya düştü.
Tülbendi alayım derken,
Yâr bana basak düştü.

Ak kahat/kâğıt mavi kahat/kâğıt,
Ağlarım sahat sahat/saat.
Sen ordasın ben burda,
Olur mu böyle rahat?

Ekmeğim etti terledim,
Dışarı çıktım parladım.
Yârim geliyor dediler,
Koç kurbanlar bağladım.

Elmas yüzük parlıyor,
Domur domur terliyor.
Senin hasret cemalin,
Yüreğimde inliyor.

Elmas yüzük parmakta,
Çifte benler yanakta.
Benim bir sevdiğim var,
Şu karşiki konakta.

Rafta altın sini,
Vallahi sevdim seni.
Tenine bin lira verseler,
Yine vermem seni.

Bahçeden kestim değnek,
İkimiz de bir örnek,
Gel sarıyalım yatalım,
Bir fanila, bir gömlek.
İncili kalpak başında,
Kalem oynar kaşında.
Kız sana nişan geliyor,
Şu ayın on beşinde.
Ak inci idim ezildim,
Ak gerdana dizildim.

İster al ister alma,
Ben alınma yazıldım.

İpek mendil bendedir,
Saçakları yerdedir.
Cennetten huri çıksa,
Yine gözüm sendedir.

Yol üstünde mersinler,
Geçenlere urgan gersinler.
Herkesin sevdiğini,
İstedğine versinler.

Değnek attım elmaya,
Dalı budağı kalmaya.
On iki yüzük döktürdüm,
Bir kınalı parmağa.

Merdivenim kırk ayak,
Kırkına vurdum dayak.
Yârim geliyor deseler,
Enerim/İnerim yalın ayak.

Kahvenin bittiği yerler,
Kaynayıp taşıdığı yerler.
Güzel çirkin demeyiniz,
Sevginin düştüğü yerler.

Kuyunun içi çiçek,
Güzeller eğlip/eğilip içecek/içecek.
Güzellerin içinden,
Çirkinler seçilecek.

Deniz kenarı yalı bir ayna,
Yârimin koyunda karanfil elma.
Geleyim deyip gelmeyiverme,
Çikası gözümü yollarda koyma.

Altın yüzüyüm var benim,
Parmağım dar benim.
İstanbul'un içinde,
Yedi benli yâr benim.

Kaleden eniş/iniş mi olur?
Hiç demir, gümüş mü olur?
Önüden vereyim deyip,
Sonradan dönüş mü olur?

Kaleden endim/lindim düze,
At bağladım nergise.
Yedi yıl hizmet ettim,
Ala gözlü bir kıza.

Ben bir kara yilandım,
Akıp çıkıp giderdim.
Anamdan yârimden medet görmedim,
Başım alıp çıkıp giderim.

Kırlangıcım havada,
El ulaşmaz yuvada.
Elâ gözlüm sılada,
İki ellerim duada.

Mendilim demin ile
Gönlümü emin eyle!
Üstüme yâr sevmeyeceğine,
Abdest al, yemin eyle!

Mendilim allıdır,
Etrafı güllüdür.
Üstüme yâr seveceğin,
Dünden bellidir.

Yol üstünde değirmen,
Hiçbir yerde eğlenmem.
Gözüm açalım sizi gördü,
Başkasını beğenmem.

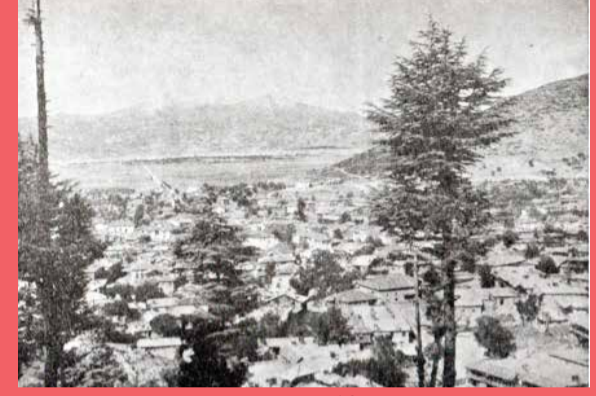
(En Son Söylenen Manidir)
Harman yeri taşlıca,
Allah sana versin bir kara kaşlıca.
Harman yeri hapaz hapaz,
Allah sana versin bir koca papaz.

Bucak İlçesi Bahtibar Oyunu
Oyuna katılan genç kızlar,
içinde su bulunan üstü örtülü geniş
bir kap veya leğene fesleğen, nane,
şebboy, gül gibi çiçekler atar.
Ayrıca bu kabin veya leğenin
içerisine kime ait olduğu kolayca
ayırt edilebilen takılar bırakırlar. Bu
kap veya leğen akşamdan veya

sabah erkenden hazırlanır. Kaptaki su durulduktan sonra bahtibarın açılmasına geçilir. Küçük bir erkek veya kız çocuğu, üzeri çadır gibi örtülen kabin yanına oturtulur.
Bahtibar açan kişi, önce şu manileri okur:

Bahtibarın bal olsun,
Ey bahtibar bahtibar.
İçi dolu gül olsun,
Bahtibarın vakti var.

Bahtıbarı kuranın,
Bir kızla bir oğlanın.
Akibeti hayrolsun,
Sarılmaya ahtı var.

Bucak 1955

Bu manilerin okunmasıyla bahtibar açılmış olur. Bundan sonra sırasıyla bir mani okunur ve kadınlardan biri örtünün altına elini uzatarak çocuk-tan kaptaki eşyalardan birini vermesini ister. Kimse, çıkan

bahtına yani manide söylenenlere gücenmez. Aksine "bahtıma bu çıktı" der ve kabullenir. Bahtibar açanların mani söyleme gücü ve anında bir zihin kıvraklığıyla bir dördüğü döküvermek gibi özellikleri vardır. Verilen eşya kiminse mani onun durumuna göre yorumlanır. Mesela:

Mercimeğin kile kile
Ben ölçerim sile sile
Var Allah'tan dilek dile,
Dileciğin kabul olsun.

Bu mani hangi kıza çıkmışsa onun dileğinin kabul olması için dua edip Allah'a yalvarması gerektiğine inanılır.

Ayna attım çayıra
Şavkı vurdu bayıra
Gökte Allah'ın çattığını
Yerde kimler ayıra.

Gölhisar 1955

ve eliyle kaldırdıktan sonra bir mani söyler. Bu takı kime ait ise, mani ona çıkmış olur. Bu oyundan sonra kadınlar arasında "su gelincığı" denilen bir birlerini suyla ıslatma oyunu oynanır. Bu manilerden bazıları şunlardır:

İnci buldum dizi ile,
Kimler görmüş gözü ile?
Ben yârimden ayrılamam,
Üç beş adam sözü ile.

Yârim bahçede gezer,
Eline güller dizer.
Gül çok güzel emme ya!
Yârim gülden de güzel.

Keten gömlek iki kat,
Birini giy birini sat.
Benden başka seversen,
Kalkmaz döşeklere yat.

Uzun kavak gazeli,
Yârim dünya güzeli.
Bana fistan kestirmiş,
Etekleri kozalı.

KAYNAKÇA

- * Yeni Burdur Gazetesi, Sayı 13, 21 Ekim 1949; Sayı 14, 25 Ekim 1949; Sayı 33, 20 Ocak 1950
- * AKTÜRK, Sema; Türkiye'de Hıdırellez Etrafında Oluşan Folklorik Unsurlar Üzerine Bir İnceleme, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Türk Halk Edebiyatı Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2014
- * DÖĞÜŞ, Selahattin; Anadolu'da Hızır-İlyas Kültü ve Hıdırellez Geleneği, Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, Sayı 74, 2015
- * ERDEM, Rıza ve Komisyon; Burdur Tarihi, Halkiyât ve Harsiyâtı, Yeniden Çoğaltan Fevzi BAYRAKTAR, Burdur 1928 (Daktilo 1940)
- * KASIMOĞLU, Seval; Cumhuriyet Döneminde Geleneksel Kutlamalar Bağlamında Hıdırellez Geleneği, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Halk Bilimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2007
- * KAZAN, Şevkiye ve KAZAN KIRÇIK Şengül; Dünden Bugüne Burdur'da Oynanan Çocuk ve Genç Oyunları, Burdur İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları, Burdur 2006
- * KOÇIBAY, Osman; Burdur'da Dernek, Yeni Gün Gazetesi, Sayı 18925, 23 Temmuz 2016
- * OCAK, Ahmet Yaşar; Hıdırellez, DİA, Cilt 17
- * SANTUR, Alparslan; Teke Yöresi Bazı Hıdırellez Gelenekleri, I. Teke Yöresi Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Cilt I, Burdur 2015
- * UCA, Alaattin; Türk Toplumunda Hıdırellez – I, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 34, Erzurum 2007
- * UCA, Alaattin; Türk Toplumunda Hıdırellez – II, Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, Sayı 35, Erzurum 2007